AI News dla UEK

Tydzień #18

25 kwietnia - 1 maja 2026

Epoka Agentów | Nowe Modele SLM | Wyzwania EU AI Act

Czas czytania: ~5 minut

NotebookLM

Szybki Przegląd Tygodnia

Najważniejsze sygnały z frontu sztucznej inteligencji

Ofensywa Gigantów

Ulepszone wersje GPT-5.5 Pro i Claude Opus 4.7 zmieniają układ sił na rynku modeli agentowych.

Dominacja Przemysłu

Raport Stanford AI Index 2026 ujawnia, że ponad 90% innowacyjnych modeli pochodzi z sektora komercyjnego.

Masowa Adaptacja

Zaskakujące dane z Ameryki Łacińskiej: 92% studentów i 79% wykładowców aktywnie korzysta z AI.

Zegar EU AI Act

Uczelnie i firmy mają czas do sierpnia 2026 na wdrożenie rygorystycznych regulacji. Kary sięgają 35 mln EUR.

Przełomy Naukowe

Modele takie jak VibeGen z MIT projektują białka w oparciu o ich ruch, rewolucjonizując medycynę.

NotebookLM

To już nie generatory tekstu, lecz autonomiczne systemy agentowe

GPT-5.5 Pro

Twórca: OpenAI

- Deklasuje konkurencję w wielomodalnym rozumowaniu.
- Drastyczny spadek kosztów inferencji czyni go codziennym narzędziem pracy.

Vibe Coding

Koniec tradycyjnego programowania. Maszyny przejmują najcięższą pracę inżynieryjną, a człowiek jedynie nadzoruje specyfikację.

Claude Opus 4.7

Twórca: Anthropic

- Monumentalne okna kontekstowe bez utraty precyzji.
- Zdolność do błyskawicznej analizy gigantycznej dokumentacji technicznej.

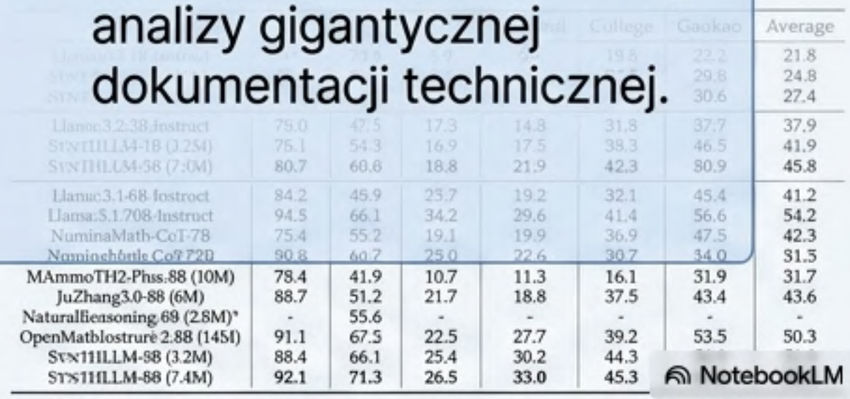

							Average
Llama3.2-3B-Instruct	75.0	47.5	17.3	14.8	31.8	37.7	37.9
SYNTHLLM-1B (3.2M)	75.1	54.3	16.9	17.5	38.3	46.5	41.9
SYNTHLLM-3B (7.0M)	80.7	60.6	18.8	21.9	42.3	80.9	45.8
Llama3.1-8B-Instruct	84.2	45.9	23.7	19.2	32.1	45.4	41.2
Llama3.1-70B-Instruct	94.5	66.1	34.2	29.6	41.4	56.6	54.2
NuminaMath-CoT-7B	75.4	55.2	19.1	19.9	36.9	47.5	42.3
NuminaMath-CoT-72B	90.8	60.7	25.0	22.6	30.7	34.0	31.5
MAmmoTH2-Plus-8B (10M)	78.4	41.9	10.7	11.3	16.1	31.9	31.7
JiuZhang3.0-8B (6M)	88.7	51.2	21.7	18.8	37.5	43.4	43.6
NaturalReasoning-8B (2.8M)*	-	55.6	-	-	-	-	-
OpenMathInstruct-2-8B (14M)	91.1	67.5	22.5	27.7	39.2	53.5	50.3
SYNTHLLM-8B (3.2M)	88.4	66.1	25.4	30.2	44.3		
SYNTHLLM-8B (7.4M)	92.1	71.3	26.5	33.0	45.3		

NotebookLM

Small Language Models (SLM) rozwiązują dylemat

Lokalność i Zerowe Opóźnienia

Działają bezpośrednio na urządzeniach, nawet smartfonach.

Absolutna Prywatność

Dane nigdy nie opuszczają lokalnego środowiska.

Wysoka Specjalizacja

W wąskich dziedzinach (prawo, medycyna) dobrze dostrojony SLM często przewyższa skutecznością potężne modele generalne.

NotebookLM

Suwerenność technologiczna UEK zależy od prywatnych serwerów

Szansa: Systemy Uczelniane

Rozwój modeli SLM pozwala na budowę własnych, uczelnianych systemów AI. Przetwarzanie poufnych **danych naukowych i administracyjnych** odbywa się **bez ryzyka** wyprowadzenia ich na zagraniczne serwery korporacyjne.

Wąskie Gardło

Globalny popyt na układy NVIDIA wciąż pozostaje **niezaspokojony**.

Światełko w tunelu: Algorytmy kwantyzacji (np. testowany TurboQuant od Google) drastycznie zmniejszają zapotrzebowanie na pamięć VRAM, obniżając koszty i ułatwiając uczelniom budowę własnej infrastruktury.

NotebookLM

Omijanie AI szerokim łukiem przestało być opcją dla uczelni

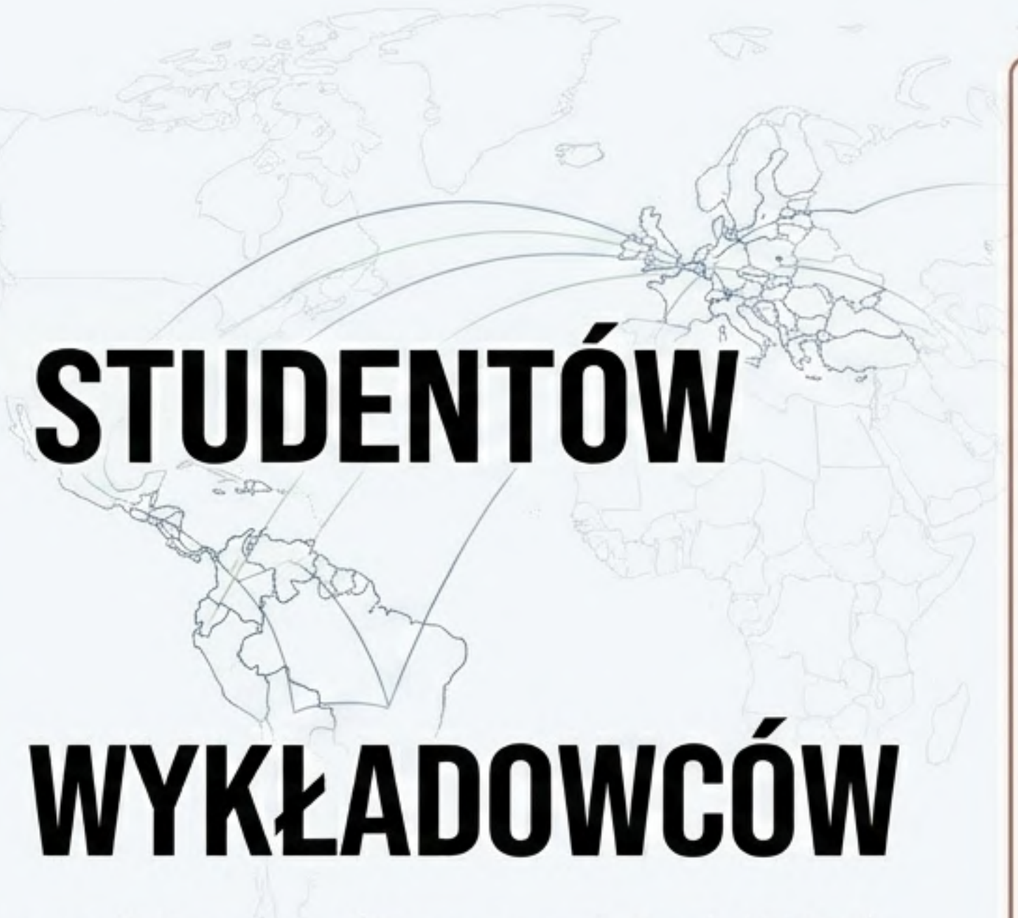

92% **STUDENTÓW**

79% **WYKŁADOWCÓW**

Aktywnie angażuje AI w procesy edukacyjne (Dane z rynków LATAM).

Wnioski dla UEK

Rynki wschodzące adaptują innowacje szybciej niż Zachód.

Aż **54% studentów** odczułoby ogromne **rozczarowanie** w przypadku całkowitego zakazu używania modeli generatywnych.

Czas na twardą, strukturalną integrację.

NotebookLM

Sztuczna inteligencja staje się analitycznym sercem dziekanatu

1. Rekrutacja i Obsługa

Błyskawiczna kategoryzacja dokumentów, wielojęzyczne odpowiedzi i doradztwo ścieżki kariery.

Efekt: Tysiące zaoszczędzonych roboczogodzin.

2. Predykcja i Planowanie

Zaawansowane algorytmy optymalizują siatki godzin i potrafią przewidywać sukces akademicki studentów na podstawie wczesnych wyników.

3. Bezpieczeństwo RODO

Lokalne środowiska uczelniane wymagają jasnych ram polityki AI oraz szkoleń dla administracji, gwarantując pełną ochronę danych osobowych.

NotebookLM

Odliczanie do rygorów EU AI Act i uderzenie Efektu Brukseli

SIERPIEŃ 2026

Pełne obowiązywanie przepisów dla systemów Wysokiego Ryzyka

Kary Finansowe

Za opieszałość grożą astronomiczne kary do 35 milionów euro (lub 7% globalnego obrotu).

Wysokie Ryzyko

Obejmuje m.in. algorytmy używane w rekrutacji, edukacji czy ocenie kredytowej.

Nowe Obowiązki

Konieczność rejestracji modeli, wdrożenia systemów zarządzania ryzykiem oraz gwarancji rzeczywistego nadzoru ludzkiego (human oversight).

NotebookLM

Nowy model kontraktowania IT wymusza absolutną przejrzystość

Rewolucja w Łańcuchach Dostaw

Zbieg EU AI Act i CSDDD wymaga głębokich audytów algorytmicznych oprogramowania zewnętrznego (np. logistycznego).

Dostawcy bez drobiazgowej dokumentacji technicznej ryzykują wykluczeniem z rynku zamówień publicznych i prywatnych.

Ochrona Użytkownika Końcowego

Bezwzględny obowiązek wyraźnego informowania klientów i studentów o rozmowie z chatbotem.

Materiały maszynowe (deep fake) muszą posiadać jednoznaczne oznaczenia. Zatajenie to złamanie prawa.

Budowa legalnych systemów staje się potężną przewagą konkurencyjną, budującą zaufanie na dojrzałym rynku.

NotebookLM

Przepaść badawcza pogłębia się na niekorzyść akademii

Innowacyjnych modeli pochodzi bezpośrednio z korporacyjnych laboratoriów R&D, a nie z publicznych uniwersytetów (Stanford AI Index 2026).

Lista Wyzwań dla Nauki

1. Brak Infrastruktury

Uczelnie publiczne nie są w stanie konkurować budżetami na moc obliczeniową z gigantami Big Tech.

2. Koniec Transparentności

Najpotężniejsze modele (frontier models) to pilnie strzeżone tajemnice handlowe.

3. Problem Weryfikacji

Ukrywanie wielkości i natury zbiorów treningowych drastycznie utrudnia niezależnym naukowcom badanie słabości i błędów AI.

NotebookLM

Złoty wiek ‘AI for Science’: Algorytmy jako ko-badacze

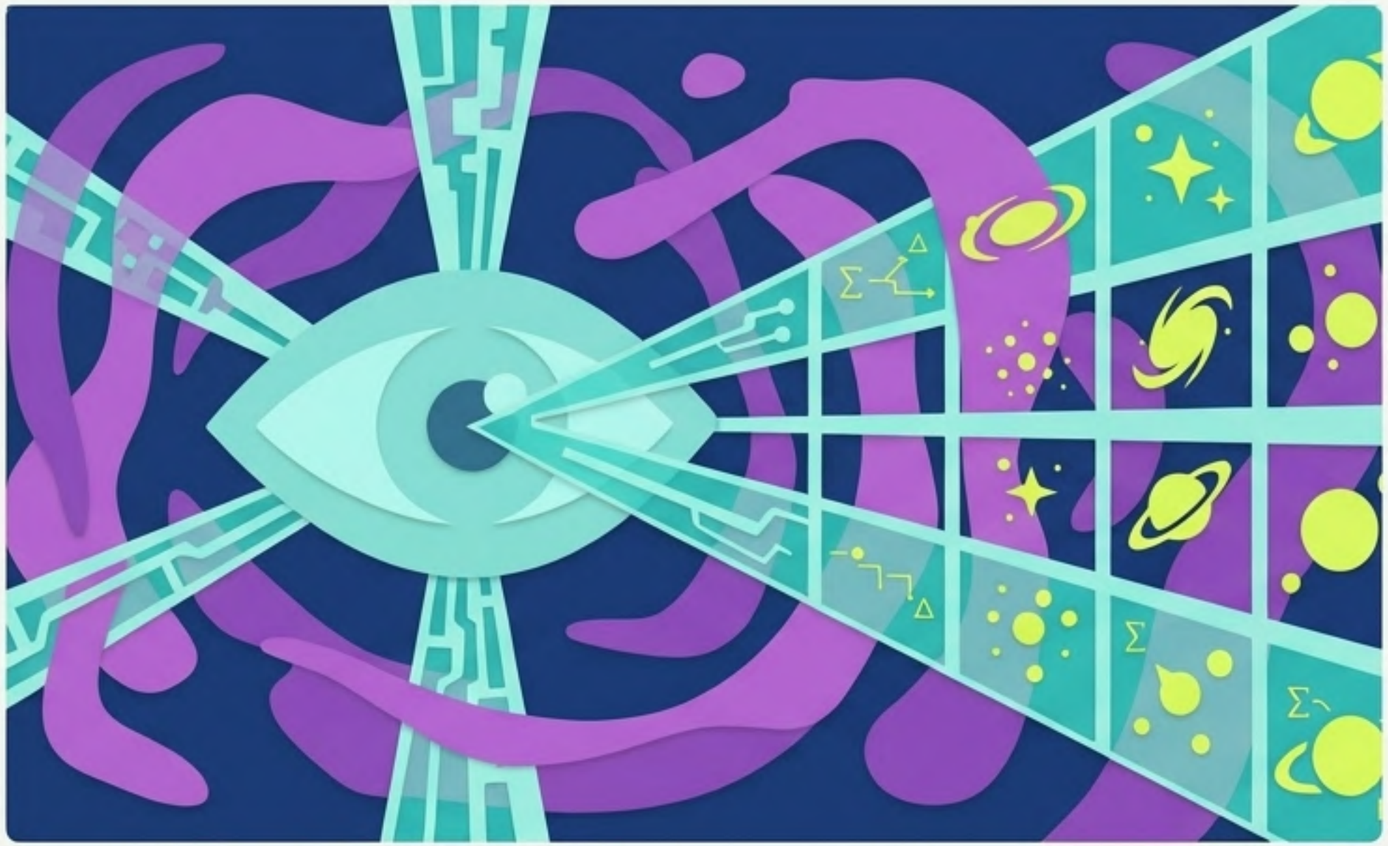

Karta Odkryć z MIT: VibeGen Protein Design

Model projektujący białka z uwzględnieniem ich dynamiki i ruchu w czasie (droga do celowanych terapii).

Karta Odkryć z MIT: Atomic Defect Discovery

Rewolucja w inżynierii materiałowej – system wykrywa symultanicznie do 6 rodzajów mikroskopijnych defektów atomowych.

Horyzont Przyszłości: Quantum + AI

Badania z ArXiv wskazują, że symbioza obliczeń kwantowych i sztucznej inteligencji skróci lata obliczeń fizyko-chemicznych do pojedynczych minut, generując miliardowe oszczędności.

NotebookLM

Strategia dla Studenta: Jak wykorzystać nowości w praktyce?

1.

Wykorzystaj gigantyczne okna kontekstowe przed sesją

Systemy takie jak Claude Opus 4.7 potrafią przetworzyć dziesiątki stron skryptów i ustaw naraz. Proś o precyzyjne, przekrojowe podsumowania bez obaw, że maszyna zgubi wątek.

2.

Opanuj 'Vibe Coding' w pracy dyplomowej

Zmagasz się ze statystyką w R lub Pythonie? Darmowe modele SLM wyręczą Cię w składni kodu. Twój czas przeznacz na pracę intelektualną: wyciąganie prawidłowych wniosków gospodarczych.

NotebookLM

Strategia dla Wykładowcy: Partner badawczy i nowa dydaktyka

Innowacja w Badaniach (Big Data)

Wykorzystanie AI nie jest już innowacją, lecz koniecznością. Modele językowe potrafią w kilka chwil skorelować setki wydarzeń rynkowych z sentymentem tysięcy artykułów prasowych.

Ewolucja Zaliczeń (Zamiast Zakazów)

Mając na uwadze, że 79% kadry globalnie korzysta z AI, zrezygnuj z iluzji banowania ChatGPT.

Projektuj zadania wymagające krytycznej weryfikacji materiałów wygenerowanych przez modele LLM.

Promuj transparentne, uczciwe deklaracje użycia narzędzi AI w pracach zaliczeniowych.

NotebookLM

Strategia dla Administracji UEK: Audyty prawne i optymalizacja

Rygorystyczne Audyty (EU AI Act)

Działy IT muszą niezwłocznie przeanalizować wszystkie systemy wspomagające rekrutację i weryfikację kompetencji.
Uniknięcie kar wymaga udowodnienia braku łamania przepisów o systemach wysokiego ryzyka przed sierpniem 2026 r.

Wdrożenie SLM w systemie USOS

Lokalne, wydajne asystenty AI mogą działać 24/7, likwidując kolejki w dziekanacie (odpowiadając na pytania o stypendia i terminy).

Wymóg Krytyczny: Europejskie prawo wymusza bezwzględne poinformowanie studenta w interfejsie USOS, że rozmawia z botem.

NotebookLM

Skarbnica Wiedzy i Formaty Multimedialne

Raporty i Dokumenty

Stanford AI Index 2026: Pełna analiza wyścigu badawczego i dominacji Big Tech.

EU AI Act 2026 Updates: Harmonogram zgodności, ryzyka i zapobieganie karom.

Raport DEC (LATAM): Pełne dane o masowej adaptacji AI na uczelniach.

Alternatywne Formaty

Podcast Audio: Dyskusja hostów o trendach z artykułu.

Artykuł Lektorski: Pełny tekst w wersji do słuchania w biegu.

Podsumowanie Wideo: Skompresowana wiedza z animacjami.

Wizualizacja NotebookLM: Syntetyczna infografika z badania.

Opracowano dla społeczności Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.

NotebookLM